

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Mennyiség	Vidékre	Városokba
Egész évre	30 korona	25 korona
Fél évre	15 "	12 "
Negyed évre	8 "	6 "
Egy hónapra	1 "	1 "

Felelős szerkesztő
Kutas Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Itt van a képviselőválasztás.

Debreczen, szept. 13.

Robanva jött a nagy esemény és most benne vagyunk már a választási mozgalmak kelles közepében. Hazafiúi reménységgel állunk mi a nagy kaosz küszöbén, melyből, hogy minél megfelelőbb törvényhozó testület alakuljon ki, az a torró chajtása mindenkinék, aki hazáját szereti.

A törvény, melyet a kuriai bíraskodásról hoztak, azzal kecsegtet, hogy ez lesz az első képviselőválasztás Magyarországon, melyen a tisztá kéz elve érvényre jut. A választó polgárság, emelt fővel, nyugodt lelkiismerettel lép az urnák elé, nem a szennyves érdek hozza ide, nem mint a birkát czipelik a választási helviségbe, hanem jön magától öntudatosan, hogy diadalhoz segítse az elvet, a zászlót, melynek senki által nem kényszerítve állott a szolgálatába... Ez az ideális cél lebegett azok előtt, kik a kuriai bíraskodásról szóló törvényt megalkották és most már a jelöltektől és a választás tisztaságát ellenőrizni hivatott batóságoktól függ, hogy ezt a szép célzt tényleg el is tudjuk érni.

Annál is inkább érdeke ez Magyarországnak, mert mint már hónapok óta

szemmel látható egy nagy változás küszöbén állunk. A régi rendszer, amely szerint közel harmincz esztendőn keresztül kormányozták ezt az országot, módosult, vagy ha jobban tetszik, helyet adott egy új rendszernek. Más elvek, más jelszavak jöttek forgalomba s ahol az ország sorsát intézik, ott az új jelszavak érvényesülésre találnak. A liberalizmus, báárhogy forgasuk is a dolgot, a jelölt, avagy a vámközösség mellett óhajt annak idején állást foglalni. Tisztában kell lennünk azzal, — merkantilista-e avagy agrárius, a kereskedelem, ipar s mezőgazdaság dolgában, hogy vélekedik? Sehol nincs olyan értéke az arany középutnak, mint ezekben a döntő fontosságú ügyekben s üdvözljük lelkesedéssel azt a jelöltet, aki ezen az úton óhajt járni, akár a kormánypárthól, akár a közjogi ellenzék sorából kerül ki.

És mondjuk el a jelöltnek mi is a mi vicinális programbeszédünket. Adjuk tudtára kívánságainkat, követelésünket, melyeknek csak a törvényhozás tehet eleget. Persze csak úgy van értelme a vicinális programnak, ha az természetes és ki is vihető s ne kívánjuk jelölteinktől hogy azok olyan dolgok kivételére vállalkozzanak, melyek erőnkét meghaladják vagy melyek az összeférhetetelenség törvénybe ütköznek. Józan belátás és a helyzet higgadt mérlegelése vezesse abban

a tekintetben a választó közönség vezetőit.

Még a csendőrséghez és rendőrséghez volna néhány szavunk. Elrettentő példaként lebegjen előttünk a marosvásárhelyi eset. Aminő erélylyel ügyeljenek fel a rendre és csendre, olyan tapintattal és békéséggel járjanak el kényes kötelességükben. Drága a polgárvér!

S a nép, az isten adta nép becsülje meg magát hogy méltó legyen akuriai bíraskodás törvényének fenkölt sselleméhez.

A tudomány.

Debreczen, szept. 13.

A tudomány szörnyü drága. Pedig még az eminens tanulónál is olyan kicsiny, olyan kezdetleges, mindaddig, mig csak a kiszabott leczkékre járogat, hanem azért szörnyü drága.

A szerencsétlen apa, a ki 3-4 fiát kell, hogy iskoláztassa — elvesziti álmát, étvágyát és ki fogy minden türelméből, minden pénzéből. Mert valahogy olyan jól van legtöbb iskolában a tanterv beosztva, hogy ha a gyerekek megvan a 6-ik kiadásu tankönyve — az már nem jó, mivel a hetedik kiadásu a megfelelő, holott a könnyvben lényeges változás nincs. Ha az iskolai napló-

Tárcza.

Álom.

Bocsánatot ne emlegessünk,
Egymás szemére mit se vessünk!
En már egy cseppet sem csodálom,
Hogy a mit éreztem, csak álom.

Csak álom volt hju szerelmünk;
Álom, hogy egymást érti lelkünk;
Álom, hogy én te benned élek
Ea hogy muzsámnak képzelélek.

Szívem ki nem kerülte sorsát.
Költői ábránd, nagy botorság.
Azt hittem, mint a szürke gólya,
Lehetek kis kunyhó lakója

S mig magam ily tervvel gyötörtem,
Merészen a telhókbe törtem;
Fenn szárnyalék, te lenn maradtál,
Mannára vágytam — kávét adtál.

Kerestem a nagy utra társat
S a köznap ünnepekre lázadt...
Nem más, csupán virág az asszony,
A kit a férfi leaszakasszon.

Rudnyánszky Gyula.

Lililomhulláskor.

A D. H. eredeti tárczája.

Délután négy óra felé egy szemernyit mintha alábbhagyott volna a hőség; valami kőszia szellő is került valahonnan s a Molnárék kerti lugasán a vadszöllő indái csábosan illeggették magukat, ide-oda mozogtak, a legmerészebb hullámvonalakban ölekeztek egy másba s egyik-másik fiatalabb hajtás kíváncsian és idegesen lóbálta magát, várva, sejtve, hogy nemsokára egy csomó édes leányra, felsedező himbóra borulhat.

S alig lett négy óra: tavasz mosolygott a nyárban, melódikus kacajától lett zengő a lugas, valami nyolcz csitrelány, szorongott az apró kis kertiházikóban.

A falu néhány »honoráció« családjának a leányai voltak, minden vasárnap ott peregte le nyelvecskéjük a hét pletykáit és ott szövögették egy sejtelmes jövő himes fátyolát.

Szokatlan nehezen indult meg ma a théma. Babrágáltak kartonruhácskáikat, meg illeggették kedves ügyellenséggel agyonfésült hóbítáikat, de egyiket sem vitte rá a lelke, hogy a már ugys agyoncsepelt falusi eseményekkel hozakodják elő, mert ugys tudta mindegyikük, hogy csak immel-ámmal hallgatnák: minden minden eltörpöl most a falu szenzációja mellett.

Csókolni való volt az a szemjatek, a melyikkel egymást nézegették, no kezd: — no kezd, — no te kezd, és eltartott vagy egy félóráig mig a véznakülséjú lányka iszonyu lelkiküzdelmek után kibökte:

— Láttátok már?

Hogy elborította egyszerre valamennyinek az orcáját az a becsületes vér. Látták-e? Látták-e? Istenem a Lóránt Julcsa oly határozott formában tette fel a kérdést, mint aki a lelke mélyéből meg van győződve afelel, hogy a többiek is tudják, ki az akit látni lehetett.

És a szemük villogása, arcuk pirja élő tiltakozás volt az ellen, hogy önekik csak sejtelmük is lehet arról kire vonatkozik az a kérdés.

A kis vézna leány pedig daczosan simogatt végig kékbejátszó fekete haját.

Csak azért kérdeztem: én láttam! Miért változtak át egy szempillantás alatt a duzzogó gerlék kaczagó harkályokká, hogy megoldódott egyszerre a nyelvük, hogy tudták egyszerre, hogy kiről van szó. A Lórántnak a tanítónak véretlen leánya látta azt a valakit no hát ne legyen erre olyan nagyon büszke: mert ők is látták. A vézna teremtés majd, hogy sirva fakadt, úgy pattogtak feléje:

— Ne félj, nem csak te láttad.

— Aztán egy szólt:

— Nem kell olyan büszkének lenned, mielőttünk is elment ma, aztán ha tudni akarod, épp az édes apáddal ment arra.

A nagykorcsmáros duzzadó mellü, folyton vibráló ajku leánya ennivalóan félszeg gunnyal mondta kis penészvirágnak:

— No, hogy ne légy oly nagyon elbizakodott, hát tudd meg, hogy én már tegnap láttam, mindjárt, hogy megjött. Tudod!

Isten m, mikor ekkora vihar támad, elgondolná az ember, hogy az ég csodát küzdött a falura, az csinálta ezeket az örvényeket a lányok sebesen fojó véreben, vagy ha

nak kék borítéka van, az már nem jó, mivel zöld borítékot rendel az osztályfőnök és a milleniumi irón azért nem ízészzerű, mivel a Hartmut-féle biztosabban vezet minden buksi fejbe a tudományt.

Az irkák és diktándók között pedig csak azt kell venni, a mit X. ur árul, mivel a Y. ur által árult irkák és diktándók már a gyárban valami szépség hibába estek s ezenkívül egészségi állapotjuk sem a legkedvezőbb.

— Németországban, Franciaországban, Angliában potom áron adják a tankönyvet, mivel ez a portéka ott nem képez luxus cikket. Nálunk pedig a középiskolai tankönyvek beszerzése egy jelentékeny összegbe kerül, talán azért, mert olcsó husnak hig a leve, vagy pedig azért, hogy a tudomány eszközt ne szerezhesse meg minden szegény legény, mert már elegendő vagyunk okos emberek.

Tréfa nélkül szólva azonban — oda jutottunk minden téren, hogy minden ember ma már haszonra dolgozik. A százalékot immár nem csak a kereskedők és a bankok kultiválják, hanem írók, művészek, tisztviselők, tanárok, tanítók, képviselők stb.

A tudós tanférfiu minden évben friss előszót ír a régi könyvhöz, a mi természetesen új kiadást jelent s így azoknak a nebulóknak, a kik ilyen könyvből sajtólják a vékonyan eresztő tudást, ismét és ismét meg kell venni a könyvet.

Azt is állítják némely megfigyelők és természet buvárok, hogyha egy iskola minden eszközt — ha még olyan drága — is X. urtól vásárol, akkor Y. urnak — a ki szintén árusít irkát — sokkal kevesebb haszna van és kevesebb perccenttel zárja a napi bevételt, X. ur pedig nagy hálát érez

az illető iskola igazgatóság iránt és mélyen le van kötelezve. Y. ur pedig elköseredik.

Noha neki isjutott valami a teméntelen keresletről. Mert ma a tudomány megszerzéséhez rendkívül sok eszközt találtak ki. A régi apák örvendének, hogy meghaltak és nem kell lassan elvérzeni a gyermektanítás sulya alatt, ámbár a régi tankönyv írók és papírkereskedők szörnyen bánják, hogy meghaltak még akkor, mikor libatollal díszítették a kirakatokat és szép tiszta papirost árultak a tarkán léniázott naplók és diktándók helyett, melyekből ma annyi kell egy szekundával kibélelt gyereknek, mennyire régebben ráfért egy egész vármegye hivatalos ügye.

Hát hiszen ma kétségtelenül tökéletesítettünk és művelődöttünk sokat s így a taneszközök tökéletessége haladt a kor fejlődésével, de a mi a szörnyű dekadenciát jelent, az a kartellszerű drágítása mindennek a mit a tanuló használ, jobban mondva prédál. Nem is az anyagot, hanem az előállítás raffinériáját fizettetik meg ma. Csak úgy zug a szülőnek a feje, mikor a gyerekek a fülebe éneklék a beiratkozás után a tudomány összes ágazatának elemeit könyv címeiben. Aztán jó a tinta fekete és piros, aztán a körző, aztán a tus, az irón, a rajztábla, a szögmérő, az itató, a gumi, magyar, német, görög, latin, francia »paska« és napló — iskolai és házi dolgozat — tornaing és könyvtáska, pamut, selyem vászon, itató és behúzó papír, növény, ásvány, bogárgyűjtemény, kirándulás a »kék hegyek szelleméhez és megtekintése a zabhegyezésnek.

A ki jó tanuló akar lenni, annak mind ezeken át kell esni. Igaz, hogy a szülők, mire a fiu végez és bármint szegényes kenyérhez jut, — már koldusbotra jutottak, de ha valakinek elég esze van hozzá és idejé-

ben meggondolja a dolgot, nem muszáj, hogy szülő legyen.

Más vigasztalás nincs, mert senki sem bolond, hogy a tanár, vagy tanító urakkal kikezdjen. Pedig ők mégis csatlakozhatnak okosabban, a nélkül, hogy a tudomány huzza a kuriát.

A két jelölt.

szept. 13

Az alatt következő vidám és aktuális eset tegnap történt a budapest kolozsvári gyorsvonat ékező kocsiában.

Minden asztal körül ültek már az utasok, csak az egyiknél buslakodott egy kopaszodó ur egymagában. De nem sokáig maradt így magányosan, egy fiatal ember jött a kocsiá és körülnézett gyorsan hely után. Aztán leült egy asztalhoz.

Egy darabig szótlannul néztek farkaszemet egymással, de végre megszólalt az egyik:

— Ugyancsak hüvös már az idő;
— Ez még megjárna csak eső ne lenne.
— Talán gazdálkodni tetszik?
— Dehogy, csak a kerületembe utazom és nem szeretnék megázni!
— Nini! Ez nagyszerű véletlen! Én is a kerületembe utazom éppen.
— No ez pompás! Akkor hát kartársak vagyunk. Névem Senki Péter.

— Van szerencsém! Az én nevem Valaki Pál.

— Örvendek! És milyenek a kilátásai?
— No, nem akarok éppen szerénytelen lenni de annyit mondhatok, hogy több, mint bizonyos. És ön?

— Oh, én sem panaszkodhatom. Szinte elképzelhetetlen a bukásom.

— Engem a hivatalos világ is támogat.
— Engem pedig azonkívül a nép egyszerűen imád.

— Ami azt illeti a nép én hozzám is úgy ragaszkodik, hogy az bámulatos. (Sugva) A zsidók pedig azt hiszik, hogy filozofia vagyok.

nem valami csoda, hát legalább is új fiatal ember jött oda.

Igen, igen: új fiatal ember jött a faluba. Szegény feje csordultig uszott a boldogságban, hogy oly pompásan ebédelt, hogy bizony esze ágába sem jutott csuklani, akár emlegették őt a lányok, akár nem — Filosopter volt a fővárosban és annyit tudott a matematikából, hogy tíz átkopált hónapért józan dolog, ha az ember kárpotolná magát két jó kövér ebédes hónappal. Ezt a matematikái elvet úgy oldotta meg, hogy nyomban elment kérdezősködni, most a jó sorsa a falubeli gazdag bérlő házába hozta. Jóarcú fiu volt, nem tombolt benne az agyvelő, egész egyéniségéből a sok keserű esztendő hidegsége, higgadtsága szikkadt ki. Ere a legmára s zűksége is volt, más-kepp agyongyótródott volna rövid idő alatt, mert olyan rakoncátlan ifjak voltak a diszciplínái.

Bánta is ő ezt, mikor annyi gyönyörűséget okoz a jóebéd meg a vacsora: vesződött hát velük, csittitgatta őket és verte a fejükbe a rendhagyó »látia« igéket.

Esténként át szokott menni egy-egy órácskára beszélgetni az ősz tanítóhoz, mosolyogva, bólogatott az öreg konzervatív fejtegetéseire. Ebben a bágyadt egyformaságban és boldog jóllakásban folyt az ő napjai és amint este lomha egykedvűséggel ment át tanítóékhoz, dehogy jutott volna eszébe, hogy remegve várja ott egy lányka, akinek a szívében nemcsak a falusi doktor állapította meg a kórt, hanem beteg lett az egy közös szerelemről is. Szeremley, a filosopter ottartózkodásának a harmadik héten

egyszer künn kergette a két rakoncátlan kölyköt a tarlón. ekközben valahogy a kalapja mellé tűzött egy buza kalászt, s este, mikor elbobiskolva hallgatta a tanító kifakadásait a modernség fattyuhajtásai ellen, egyszerre csak raskató hang szólította meg:

Szeremley ur, kitől kapta azt a buza kalászt?

A derék, de álnos fiunak egyszerre kiment a szeméből az alhatnáság a kérdésre.

— Kaptam... kaptam... Dehogy kaptam! Ugy szedtem magam.

És a remegő kis madárka boldogan sóhajtott maga elé.

— Hala istennek: nem mistől kapta.

— Aztán féltő határozottsággal mondta: — kék magának úgy sem kell, adja nekem.

Szeremley jó ember volt, hát odaadta. Az ősz Szántó azonban felhuzta, kissé a szemöldökét az ügyre. Mikor pedig másnap véletlenségből kezébe került a lányka imakönyve és látta, hogy az ő buza kalásza le van abban préselve, akkor szélülésfelét kezdett érezni. Kezébe fogta a lányka ébenfürtő fejét:

— Édes lányom, miért kérted te el tegnap Szeremleytől ezt a buza kalászt?

Majdnem eltörött a mécses:

Nem ez volt az édes atyám. — A következő pillanatban kilört már belőle a zokogás, hogy hazudni is tudott ennek a fehérfejű embernek és faldokolva rebogta; De ez volt az! Édes, édes atyám, engedd, hadd szeressem őt ad lig a kis időig, amíg élek még.

Az őg maga is majdnem sírva fakadt de azért csak rávilkodott a lányra;

Micsoda istentelen beszéd ez, hogy rövid ideig élsz? Mi?

A keserűség kiapasztotta a lány könyveit:

— Tedd, hogy te a magad élete árán váltanád meg az enyémet. Csak ne szólj; hallottam ma, mit sutogtatok a szobában a doktorral! Azt mondta a doktor, olyan beteg a szívem, hogy semelyik órában sem biztos.

Ere aztán kiviharzott az őszből is a zokogás. Mielőtt Szeremley ismét eljött volna, átmélt hozzá a görnyedt hátú öreg tanító:

Éles, ócsém után, kérem ám én vala mire.

— Tessék, bácsika, ezer örömmel szolgálhatára állok.

— Látja — és itt alig bírt zokogni az ősz ember, az én lányom nagyon beteg. Halálos beteg, Lohat, hogy egy hónap, de lehet, hogy már egy nap mu'va eltemethetem.

— De kérem...

— Nem lehet itt vigasztalni Szent igaz az amit mondtam. Megmonda mi már a doktor. Hanem... Hanem... És itt elborították egyszerre a könyök a orozóját alig bírta a zokogástól elhagyni az ajkát a szó:

— Éles... fiam... legyen kissé ügyesebb és a szegény lányával.

Most már ez az ével bújósos gyerek is tisztán látott. Némi tisztelettel szorította meg az öreg ember kezét.

És ezután egymásután karútkak lepré-selve a betegszívű lányka imakönyvébe, hoi egy szekfü, hol egy rózsza, de ezeket már nem kellett kérni Szeremleytől; talált az mind alkalmat reá, hogy valami kicsiséggel kedveskedjék.

Augusztus vége felé remegve gondolt a

muszáj

aki sem
urakkal
nak oko-
y huzza.

apt. 13
aktuális
olozsári

az uta-
egy ko-
okáig ma-
ber jött
ely után.

farkas-
ólalt az

15;
ne lenne.

abe uta-

on! En is

kartársak

a nevem

kilátásai?

zerényte-

gy több,

m. Szinte

támogat.

nép egy-

hozzána is

s. (Sugva)

iloszemita

hogyan ro-

y könyvit-

lete árán

ne szólj;

obában a

yan beteg

n biztos.

zből is a

jött volna,

eg tanító

a ám én

amel szol-

okogni az

oi beteg-

nap, de le-

nehetem.

zent igu-

ai már a

s; itt elbo-

szját aüg-

t; a szó:

ssé ügye-

es gyerek

szoritotta

tek lepré-

könyvbé-

ezeket már

— En is éppen így vagyok a zsidókkal. Egytől egyig mind rám szavaz.

A kopaszodó ur egy kis rejtett irigységgel szólott:

— Ez pompás! Akkor hát ön egy rövid hónap múlva képviselő lesz!

A másik is — csodálatos! — épp ily irigykedő hangon válaszolt:

— Oh, kérem . . . Inkább mondhatnám ezt önmre.

A vonat hosszan füttyölni kezdett és a kopaszodó ur fölugrott a széktől:

— Hopp! En már mindjárt ki is szállhatok. Most az én kerülemem következik.

A fiatalabbik megdöbbenve meredt reá:

— Hogyan, ön is? Hiszen én is itt szállok ki!

A buffalói merénylet.

Budapest, szept. 13.

Az »Északamerikai Egyesült Államok« elnökének állapotjáról ellentmondó híreket hoz a táviró. Egyes táviratok azt jelentik, hogy az elnök biztosan felgyógyul; más táviratok pedig aggodalmasnak mondják az elnök egészségi állapotát. Nyugtalanító, hogy a merénylő golyója az elnök testébe több ruhafoszlányt vitt be és ez gyuladást okozott.

Az anarchisták ellen most új hajsza folyik Amerikában. Akit anarchistaság gyanújában találnak, azt kérélméletlenül letartóztatják.

Brüsszelbe most újra egybe akarnak hívni egy anarchista-ellenes kongresszust. Az Umberto király meggyilkolása után megtartott kongresszus tudvaleg azért nem vezetett eredményre, mert Amerika a szigorú rendszabályokhoz beleegyezését adni nem akarta. Most remélik a nagy hatalmak, hogy Mac Kinley elleni merénylet hatása alatt engedékenyebb lesz Amerika.

A legújabb távirati hírek a következők:

beteg kis madárka arra, hogy az aki oly ki-mendhatatlanul belopozta magát az ő szivecs-kéjébe nemsokára itthagya őket meggy-visz-sza a fővárosba.

Egyik hívős este künn sétált a kertben odatapadt a szemé a csillagokra talán azok majd megvigasztalják egyszerre csak elfojtott suttogást hallott az apja szobájának az ablakán át. Odasettenkedett.

Kedves fiam magának igen jó a lelke. Meghosszabbítja az én gyermekem életét. Ugye ha csak teheti: Pestről el el látogatott néha, — Zokogva folytatta az öreg: — Nem kell sokszor jönie. Nem sokáig kirfa már szegényke ugyse.

Es felelt a nagy fiu:

— Kérem nagyon szívesen jövök . . . Isteneim mit nem tenné meg az ember egy beteg leánykának. S ottkűn a hallgatódzó leány szive vadul ugrálni, egyszerre világos-ság lett előtte a sötét éjszakában.

Tehát, beteg leányka. Tehát a beteg nek szólnak s virágok a jó beszéd a meleg tekintetek.

Kerseresen felsikoltott és a beteg szivecske utolsó kalapált. Meghasadt.

B férfiak kirohantak. Biblia kép volt a bánatos ősz apa jajveszékélése. Szeremley rohant a falusi doktorért.

— A doktor csóváltatta a kopasz fejét.

— Mondtam. Mondtam. Öröklött volt a haj. Gyenge volt a szive.

Persze, hogy gyenge volt. Persze hogy a halál okát «kortani alapon» kellett a dok-tornak megállapítania . . .

Fáy Nándor.

Buffalo, szeptember 11.

Délután félnégy órákor a következő orvosi jelentést adták ki: Az elnök állandóan jól van. A seb jól gyógyul. A táplálékot lassankint erősítik. Érverés 120, hőmérséklet 1002.

Buffalo, szeptember 12.

Tegnap este tíz órákor a következő orvosi jelentést adták ki: Mac Kinley állapota állandóan kedvező. A vér megvizsgálása megerősítette, hogy a vérmérgezés nincs. Az elnök már több táplálékot vesz és jó étvágygyal táplálkozik. Érverés 120, hőmérséklet 1004.

Chicago, szeptember 11.

Goldmann Emma védő nélkül megjelent a bíróság előtt. Az államügyész bejelentette, hogy a buffalói rendőrfőnök azt kívánja, hogy a vádlottat a vizsgálat alatt szigorú őrizet alatt tartsák. Az államügyész azt indítványozta, hogy a tárgyalást napolják el szeptember tizenkilencedikéig, amikor a Chicagóban letartóztatott többi anarchista is meg jelennek a bíróság előtt. A bíró teljesítette ezt a kérélmélet. Goldmann Emmát tovább is fogságban tartják minden kezesség kizárásával.

Dráma a faluban.

A fegyenc bosszuja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 13.

Véres gyilkosság történt ma éjjel a bács megyei Obrovácson, a hol Manojlovics Dusan községi rendőr feleségét a volt szeretője, Szvircev Jecó, bosszúból megöltte. Szvircev ezelőtt 6 évvel vadházasságban élt Pivnicski Katalinnal. Ebben az időben történt, hogy Szvircev néhány társával kirabolt Martonoson egy gazdag özvegy asszonyt, kitől 18.000 forintot vittek el.

A csendőrök és rendőrök annak idején nagy buzgalommal keresték a betörőket, de nem tudtak nyomukra akadni. — Végre a bács-szent-tamási rendőrségnek sikerült a tetteseket kézrekeríteni. Abban az időben Manojlovics Bács-Szent Tamáson szolgált, mint községi rendőr s mivel gyanuja volt Szvircevre, a vele vadházasságban élt Pivnicski Katalinnak kezdett udvarolni. Fáradtságát csakhamar siker koronázta.

Az asszony megszerette a csinos rendőrt s benső viszony fejlődött ki köztük s ekkor az asszony elárulta Szvircevet és társait, megmondta azt is, hogy hol rejtették el a pénzt.

Igy derült ki a martonosi rablás és Szvircevet elítélték négy esztendei börtönre, honnan csak a napokban szabadult ki. Szvircev, a mint hazajött, azon gondolkozott, hogy bosszulja meg magát volt ágyasán. Megtudta, hogy időközben Manojlovics feleségül vette, s hogy Obrovácson lakik. — Odautazott tehát és várta a kedvező alkalmat. Éjjel Manojlovics szolgálatban volt és az asszony egyedül volt otthon.

Szvircev éjjel betört az asszony lakásába s egy baltával agyonverte. Még élt, a mikor hajnalban a férje hazajött s megnevezte a gyilkost, de azután rövid idő múlva meghalt. A gyilkost már másnap elfogták s egyelőre a járásbírósi börtönbe kísérték.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 13.

Hajdúvármegye törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tartott ma a megyeháza széktermében, melyen teljes számban jelenetek meg a törvényhatóság tagjai. A rendkívüli közgyűlést a főispán hívta össze több törvényhatósági tag kérelmére, hogy a rendkívüli közgyűlés foglalkozzék azzal a nemtelen orvítamadással, melylyel egy — magát Arisztidesnek nevező egyén — »Kaszás banda Debreczenben« czim alatt kiadott röpiratában a vármegye köztisztviselőiben és szeretetben megöszült alispánja, nagy érdemű főjegyzője és többi tisztviselői ellen gyűlölete undok nyálát szórni nem átalotta.

A gyűlést elnöklő főispán reggeli kilenc órákor nyitotta meg. Elsősorban is felolvastatta az országgyűlést október 24 ére egybehívó kegyelmes királyi leiratot, melyet a törvényhatóság tagjai fentállva hallgattak meg s végeztével a királyt lelkesen eljelenzték.

Ezután Rásó Gyula kir. tanácsos alispán állott fel és úgy a maga, mint tisztviselő társai nevében bejelentette, hogy miután ellenök egy súlyos váddal dobálódzó röpirat jelent meg, melynek szerzője »Bessenyei« nevű segédjegyző, a gyűléstermet elhagyják, míg ez ügyben a törvényhatóság intézkedik.

— Maradjanak! Éljen az alispán! Éljen a főjegyző! harsogott fel a teremben.

Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán kijelenti, hogy azóta egy irat is érkezett be, melyben az illető röpirat készítője kijelenti, hogy a vádak vonatkozólag a sajtóbírósi elött fog felelni. Nehogy úgy tűnjék fel tehát, mintha ők bármi tekintetben is jelenlétükkel befolyásolni akarnák a törvényhatóság tagjait, a tárgyaláson nem lesznek jelen.

Erre nagy éljenzés között az összes tisztviselők eltávoztak a teremből s elnöklő főispán Lengyel Imre kir. táblai bírót, mint a rendkívüli közgyűlés egybehívását kérő tagok egyikét hívta fel szólásra:

Lengyel Imre nagy tetszéssel s igazán zamatossággal előadott beszédében kifejti, hogy a sajtó egyes munkásai éretlenségük miatt shivatottságuk hiányában gyakran visszaélnék a szabad sajtóval s nemtelenül támadnak meg tisztos egyéneket. Ezek ellen küzdeni és a sajtó e fattyuhajtásait lenyesegetni minden becsületes embernek kötelessége. Beszél a tisztviselői tekintélyről, s tetszéssel magyarázza, hogy a tekintély nem csak az egyén, de a közzolgálat érdekében is kívánatos. Beszéde végén indítványozza, hogy a törvényhatóság tagjai egyhangulag adjanak kifejezést megbotránkozásuknak és megvetésüknek a gyalázatos irat felett s a vármegye tisztviselőit biztosítsák törhetlen ragaszkodásuk és bizalmukról.

Lelkes éljenzés követte Lengyel felszólalását, mely után Ferenczy főszolgabíró állott fel s jelentette ki önértetes hangon, hogy a »Kaszás banda Debreczenben« czimű röpirat készítésébe nem folyt bele, arról semmiféle tudomása nincs.

Somossy Béla h. bösörményi polgármester szerint a törvényhatóság által kifejezett bizalom mellett nincs szükség arra, hogy a szennyírat szerzője ellen sajtópört indítsanak, mert az az irka-firka nem érdemes arra, hogy komolyan foglalkozzanak vele.

Hosszas vitát provokál ez a kérdés, melyben többen résztvesznek. A tisztviselő ügyész indítványozta, hogy a törvényhatóság ne fossza meg a tisztviselőket attól a joguktól, hogy a röpirat szerzőjével szemben bíróság előtt keressenek orvoslást.

Vége elnöklő főispán felszólalása után a törvényhatósági tagok a következő indítványt fogadták el.

— A vármegye törvényhatósága megbotránkozásának és megvetésének ad kifejezést a röpirat felett és a megvádolt tisztviselőket törhetlen ragaszkodásáról biztosítja.

E határozatot az ország összes törvényhatóságaival közölni határozta.

E határozat után a tisztviselők ismét megjelentek a teremben kiket Lengyel Imre üdvözölt és hozta tudomásukra a határozatot.

Rásó Gyula kir. tanácsos alispán a maga és tisztársai nevében megköszönte az osztatlan bizalmat és biztosította a törvényhatóságot, hogy úgy, amint eddig ezután is tántoríthatatlanul fog haladni az egyenes úton.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Kossuth-kép zálogban.

Pör egy hercegasszony ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 13.

Rendkívül érdekes pört tárgyalat tegnap előtt a szegedi kir. járásbíróóság. A pört Katona Ferenc szegedi lókereskedő indította Lwoff Eugen hercegasszony, született Parlaghy Vilma festőnő ellen akitől 615 korona 19 fillért követel a tőle bírósággal elvett Kossuth kép fejében.

A pör előzménye ismeretes. A híres kép Kossuth Lajosnak legutolsó remek arcképe a melyet Parlaghy Vilma Lwoff hercegnő festett.

A műbecslők 20,000 koronára becsülték a képet melyet a hercegasszony értékesíteni kívánt és megbizta Szudy Gyulát hogy azt adja el.

A festőnő 20,000 koronát kért a képért s kijelentette Szudy Gyulának, hogy ha jobban tudná értékesíteni a képet a huszezer koronán felül eső összeget magának megtarthatja.

Szudy Gyula, a kinek a neve eléggé ismeretes a fővárosi lapok bűnügyi krónikájából, Tóth Károly kereskedő segéd kíséretében indult utnak, — hogy a képet értékesítse.

Vasutra tették a képet és Szegedre hozták a hol 600 korona áron elzálogosították Katona Ferenc ismert lókereskedőnél.

Hónapokon át hevert a lókereskedőnél, aki végre levelet írt Szudy Gyulának hogy a pénzt adja vissza és vigyék el a képet. A szélhámos erre azt írta Katona Ferencnek, hogy képet küldje utánvétel mellett Budapestre hol ő azt kifogja váltani.

A kereskedő vasutra tette tehát a képet de azért nem jelentkezett senki. A vasut végre figyelmeztette Katona Ferencet, hogy a képet vitesse el a pályauivarról annál is inkább mivel előkező esetben elérve rezteti.

Katona Ferenc erre újból kiváltotta a képet ami által újabb kiadásai támadtak.

A hercegasszonynak ekkor már tudomására jutott, hogy szédülő kezei közé jutott. Hogy a képet visszakapja följelentést tett Szudy Gyula ellen sikkasztásért. A rendőrség nyomzott a kép után s a mikor azt Szegeden megtalálták azonnal bűnügyi zárlat alá vették mint ezt a «Hirlap» annak idején jelentette.

Katona Ferenc most kártalanítan őhajta magát a kép ügyében kiadott 615 korona 19 fillér összeg erejéig kártérítési pört indított Lwoff hercegasszony ellen.

A pörben tegnap délelőtt tartotta meg a tárgyalást László A. I. dr. kir. albiró.

Megjelentek a tárgyaláson a hercegasszony képviselőiben! Rainer Jakab dr. a főperes, a Katona Ferenc megbízásából pedig Rózsa Izsó dr.

A főperes ügyvédje előadta a tárgyaláson hogy a hercegnő köteles Katona Ferencnek megfizetni a pör tárgyát képező 615 korona 19 fillért és pedig azért mert Szudy Gyula a festőnő megbízásában járt el.

Ezzel szemben az alperes hercegnő ügyvédje azt vitatta, hogy festőnő nem arra adott Szudy Gyulának megbízást, hogy a képet elzálogosítsa hanem hogy azt adja el.

Kérte továbbá az alperes a bíróságot, hogy miután ebből kifolyólag Szudy ellen bűnügyi eljárás van folyamatban a polgári eljárást addig függesztesse föl amíg a bűnügyben az eljárás befejeztetik.

A bíróság helyet adott ennek a kérelemnek s kimondta, hogy az eljárást mindaddig fölfüggeszti a míg a Szudy Gyula ellen sikkasztás büntetvényének elkövetése miatt folyamatban levő bűnügy be nem fejeztetik.

NAPI HIREK.

— Meghívó. Debreczen város I. ső választó kerületének szabadelvű pártja f. hó 15 én vasárnap délelőtt 11 órakor az «Arany Bika» vendéglő földszinti éttermében képviselő jelölő gyűlést tart, melyre a kerület szabadelvű párti választó polgárait tisztelettel meghívom s minél nagyobb számban való megjelenésüket kérem. Debreczen 1901 szept. 12-én Dr. Nagy Lajos az I. ső kerület szabadelvű pártjának elnöke.

— Városi közgyűlés. Debreczen szabad kir. város törvényhatósága ma délelőtt tíz órakor gyűlést tartott. A gyűlés egyedüli tárgya az országgyűlést október huszonegyedikére egybehívó királyi leirat felolvasása volt, melyet a tagok tudomásul vettek s lelkes, élénk éljenzéssel adóztak ő felsége a királynak.

— A rabipar ellen. Az igazságügyminiszter engedve a kisiparosok sokszor hangoztatott kérésének, elhatározta, hogy korlátozni fogja a börtönök és fegyházak rabiparát. Legelőször a szegedi csillagbörtön számára vásárolt a miniszter nagy földterületet, hogy

rabokat az ipari foglalkozás helyett a földművelésre szorítja. Ezután a váci országos fegyintézetben szüntetik meg az ipari műhelyeket ahol eddig korlátlanul üzték különböző iparágokat. Az igazságügyminiszter Vácztól és környékén szintén nagyobb földterületet vásárol a rabok kertészeti és gazdasági foglalkoztatására. Ezután tervbe van véve az illavai, lipótvári, munkácsi, nagyenyedi, soproni, szamosújvári országos fegyintézetek iparüzésének megszüntetése, melynek ügyében az egyes fegyintézetek vezető ségével tárgyalásokat fog folytatni az igazságügyminiszter. A rabipar elleni panaszokat végül a többi a megyei székvarok fogházának és börtöneinek iparüzem megszüntetésével zárja be az igazságügyminiszter.

— Az új katonai bünpör rendtartás. A katonai bünpörrendtartásról szóló törvényjavaslatot, mint nekünk jelentik, szeptember 20-án, jövő pénteken veszi tárgyalás alá a tárgyalásra egybehívott bizottság a bécsi közhadügyminiszteriumban, Krieghammer közhadügyminiszter elnökelete alatt. A bizottság tárgyalásán báró Fejérváry Géza m. kir. honvédelmi miniszter is jelen lesz.

— Debreczen választói Bann vagyunk a választási mozgalmas napokban. A jelöltek teljes létszámmal vonultak már fel minden kerületben s kiki igyekezik a törvény korlátain belül kivívni a sikert. Ez alkalommal nem lesz érdektelen tudni, hogy Debreczennek ez idő szerint összesen 5275 szavazatra jogosult polgára van, mely kerületenként így oszlik meg. I. kerület 1650. II. kerület 1869. III. kerületben pedig 1736 választópolgár van.

— Kinevezés. A debreczeni itélőtábla elnöke Hegyi Emánuel mármaroszigeti végzettségű joghallgatót a debreczeni itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— Szabó Kálmán jelölése. Szabó Kálmán kereskedelmi és iparkamarai titkár jelölése érdekében megindult mozgalom mind nagyobb hullámot ver. A választók nagy többsége tömörül a derék férfiu mellett és jelölése esetén bizonyosra vehető megválasztása.

— Mikor lesz a választás? Annyi már bizonyos hogy miniszteri rendelet értelmében a választásokat október 2—11-ig terjedő időben kell megtartani. Hogy a tíz e nap közül mely napon lesz Debreczenben a választás, azt még bizonyosan nem tudhatni s csak szombat délután döntenek e kérdésben. Valószínű, hogy Debreczen az első napokban, fogja megválasztani képviselőit.

— Az ujkori diogenes. Párisban a napokban a rendőri őrző egy züllött külsejű csavargót állított a rendőri tisztviselő elé. A csavargó ott elmondta, hogy gróf M... és ezt az állítását hiteles okmányokkal igazolta. A zsebeiből több ezresbankót találtak. A rendőrtisztviselő csodálkozó kérdéseire hogy miért tartózkodik züllött csavargók körében azt válaszolta, hogy megundorodott az előkelő társadalomtól. Azok mind gézengúzok kizsákmányolók, képmutatók és soha többé velük érintkezni nem akar. A rendőrtisztviselő bántatlanul elengedte az ujkori Diogenest.

— Kenyér szállítás. A Debreczenben elhelyezett m. kir. honvéd csapatok részére az 1902. évre szükséges kenyér szállításának biztosítása tárgyában f. évi október hó 7 én dé. 10 órakor ezen ezred kezelő tiszt irodájá-

(Peterfia laktanya I. emelet 15 ajtó) biztosítási tárgyalás fogtatni. Az erre vonatkozó szállítási feltételek füzetében az érdeklődők a hivatalos órák alatt a fent jelzett irodában bármikor megtekinthetnek.

Verekedő cigányok. A népkertben tegnap két cigány Hudra János és Kócsik Márton valami régi haragból kifolyólag összeveszték. Ugy látszik, hogy Kócsik csak ezt várta mert rögtön kést rántott és azzal Kócsiknak ment. Több helyen megszur a Kócsikot úgy hogy a cigányt a lakására vitték. A verekedés utolsó jelenete a rendőrségnél fog lezajlani. A hol a cigányokat megtanítják hogy a kést nem szabad használni.

Szerencsétlenség a piacon. Tegnap délután végzetes szerencsétlenség történt a főtéren. Kálmán József fuvaros fát szállított a szekeren. A szekeret az egyik társa hajtotta míg ő fára állott és vigyázott, hogy a fa ne hulljon. Kálmán egyszer észrevette, hogy egy darab fa le akar csuszni le hajlott, hogy megigazítsa. A lovak hirtelen megriantották a szekeret, úgy hogy Kálmán fejével esett az utcai kövezetre. Ott eszméletlenül terült el. A nép összefutott és többen megfogták és a sétányra vitték a hol dr. Burger Péter és dr. Derekaszy István vizsgálták meg. Az orvosok agyrázkódást konstataáltak. A néptömeg közül alig tudták a szerencsétlenül járt embert kivinni és kocsira tenni, mely lakására vitte. Kálmán állapota reménytelen.

Az erdő munkásokról. A m. kir. földművelésügyi miniszter rendelete az erdőmunkásokról 1900 évi XXVIII. t. cz. végrehajtása és az eljárási szabályok tárgyában. Az erdőmunkásokról szóló 1900. évi XXVIII. t. cz. végrehajtása és a törvény 45. §. a értelmében az eljárási szabályok megállapítása tárgyában — az utóbiakra nézve a magyar kir. belügyi és igazságügyminiszter urakkal egyet értőleg rendelem hogy az 1900. évi XXXVIII. t. cz. végrehajtása körül továbbá az eljárási szabályokra nézve, — amennyiben ez a törvény másként nem intézkedik megfelelően az 1898. évi II. t. cz. végrehajtása s illetőleg az eljárási szabályok tárgyában a m. kir. belügyi és igazságügyi miniszter urakkal egyet értően 1898 évi február hó 15 én 2000. eln. szám alatt kiadott rendeletnek szabályai alkalmazandók. Kelt Budapesten 1901 évi április hó 14 én. Darányi s. k.

Felborult kerékpár. Horváth Mihály asztalos segéd tegnap délután a Homokkert utcán kerékpáron ment. Az ut közepén teljes erővel hajtott mikor a kerékpár egy gödörbe került. Horváth nem vette észre az akadályt és neki ment. A kerékpár felborult és Horváth leesett de oly szerencsétlenül esett le, hogy a jobb karját eltörte. A szerencsétlenül járt asztalos segédet Sziv-utcai lakásán ápolják.

Felültetett rendőrség. Megirtuk a tegnapi lapunkban, hogy Ecsedi István gazda főként a rendőrséghez, hogy a kocsisát megölték és a szekeret elrabolták. A rendőrség egész éjjel kutatott az ellopott szekér és a megölt kocsis után. Hajnal felé rátalált a szekérre a hadházi uton. Egyik kereke hiányzott. A szekér mellett ott állt a kocsis. Hat téged nem ütöttek agyon? kérdezték a rendőr.

Eppen most keltem föl mondja a kocsis, itt aludtam az árokba. A gazdát várom. A kölcsönös kérdegetések után kiderült, hogy a gazda egy kicsit tévedt a jelentésében mert nem támadták meg őket hanem a szekér egyik kereke kiesett és a szekér felborult. A pityókos gazda azt hitte, hogy megtámadták őket és a rendőrségre futott. Az arca és bajusza azért volt véres mert mikor a szekér felborult akkor ütötte

meg magát. A kocsis meg az árokba esett és ott nyugodtan aludt. Így a följelentésből semmi sem volt igaz.

Egyletek és hatóságok. A belügyi miniszter nemrég egy második alispáni határozat megsemmisítésével kimondotta, hogy az egyletek ellenőrzésére hivatott közigazgatási hatóságok nemcsak jogosultak, de kötelesek is az egyleteket alapszabályszerű módok szerint utasítani s a jogaikban sértett, egyéni tagok érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni. Hozzátette a miniszter azt is, hogy az alapszabályokban foglalt rendelkezésekkel ellentétes közgyűlési határozatok, ha alakilag kifogástalanok is, önmagukban véve semmiek és így jogalapul a tagok kötelezettségeinek megállapításánál, szemben az alapszabályok rendelkezésével, nem is szolgálhatnak.

Halál a szabadság előtt. Tragikus véget ért szegény Kozák Mihály. Debreczenbe kellett jönni, hogy a honvédszázárnál harmincz napig szolgáljon. Otthon hagyta fiatal feleségét, kis gyermekét s napról-napra boldogan számította, mikor telik le a harmincz nap. Senki sem volt boldogabb nála, mikor a leszereléshez kiadták a parancsot. Egy pár óra még s azután mehet hazs szeretteihez, a kik nehézen várakoznak rá: fiatal felesége, kis gyermekéhez. — Kantáron fogta a lovát s bevezette az istállóba. Ott benn aztán toporzékolni kezdett az állat és úgy hasba rugta a szegény rezervistát, hogy az élettelenül esett össze. Haza vágzott. Boldog volt, hogy néhány percz múlva indulhat s e helyett a kórházba vitték. A kórházban a szegény huszár csakhamar elvesztette az eszméletét s rövidre há kilehelte a lékét. Fiatal felesége boldogan várta otthon, örült az édes viszontlátásnak s a gazdi helyett egy táviratot kapott, amelyben Debreczenbe hívták az ura temetésére.

Öngyilkos huszár. Adorján Sándor honvédszázár őrmester ma reggel öngyilkos ságot követett el. Bezárkózott a szobájába és kétszer magára lőtt. Mind a két lövés talált. A lövésre rögtön a szobája felé rohantak, de az ajtó zárva volt. Az ajtót rögtön feltörték és ott találták a szoba padlóján véresen. A szobája ajtajára egy cédula volt ragasztva, a melyen ez volt: »Bulsors a kit régen tép« Tették okát nem tudják.

Ellenőrzési szemle. A m. kir. debreczeni 3 honvéd kiegészítő parancsnoksággal egyetértőleg megállapított terv szerint a honvéd ellenőrzési szemle városunkban folyó évi Október hó 17., 18., 19. és 21 én a Péterfia utcai honvéd laktanyában fog megtartatni.

A szemle kezdete a jelzett napokon reggel 8 órakor

Miután az ellenőrzési szemlén megjelenni kötelek honvédek behívása — az 1889. évi VI. törvényzikk (Védőtörvény utasítás III ik Rész 35 ik szakaszának 1-ső pontja) értelmében nem behívó jegyek, ha nem nyilvános hirdetések kifüggesztése által eszközöltetik: az ellenőrzési szemlere kötelezett minden, tartósan szabadságot és tartalékos honvéd, tekintet nélkül arra, hogy az illető Debreczenben illetékes e, vagy pedig itten csak ideiglenesen tartózkodik — honvéd igazolványi könyvének elhozatala mellett — a fent megjelölt helyen és időben megjelenni tartozik.

Az 1897. évi szeptember 13-án kelt 46083/XI. és az 1898. évi Deczember hó 5 én kelt 83986/XI. száma m. k. honvédelmi Ministeri rendeletok szerint az ellenőrzési szemléhez utazó nem tényleges állományu honvédek, ha magukat a honvéd igazolványi könyvvel a vasúti állomás-pénztárnál igazolják, a katonai díjzabásban megállapított menedíj kedvezményben részesíttetnek, illetve katonai menetjeggyel utazhatnak.

Hogy pedig az ellenőrzési szemle által mindenki foglalatosságában a legrövidebb

időig gátoltassék, a megjelenésre a következő sorrend állapittatik meg, ugymint:

Az 1901. évi Október hó 17. és 18-án a debreczeni illetőségű honvédek.

Az 1901. évi Október hó 19. és 21 én az idegen illetőségű azon honvédek és a cs. és kir. landverek, kik városunkban vagy annak határterületén tartózkodnak.

Megjegyeztetik, hogy a szemlékötöles huszárok, valamint a póttartalékosok az illető sorozási évfolyambeli gyalog honvédekkel együtt jelennek meg szemlére.

Végre az 1901. évi November hó 6. és 7 én tartandó utószemlén, a főszemléről elmaradtak tartoznak a fentebb kitűzött helyen és órában megjelenni, és pedig: 6 án a debreczeniek, 7 én az idegen illetőségűek.

Az ellenőrzési szemlén megjelenni nem köteleztettek azok, kik az 1901 ik évben besorozottak, tényleges szolgálatban állottak, katonai kiképzésben részesültek, vagy fejezvegyakorlatban részt vettek.

A kik az utószemlén jelennek meg s a főszemléről történt elmaradásukat kellőleg nem igazolják, valamint azok is, kik az utószemléről elegendő ok nélkül elmaradnak, katonai fegyelmi büntetés alá fognak vonatni.

Levél a királyhoz. A gyulai törvényszék nemrégiben Arvai János orosházi molnármeztért könnyű testi sértésért háromhavi fogságbüntetéssel sújtotta azért, mert Takács Imre nevű tanulóját egy zsáktalóval fejbeütötte. Arvai János nem nyugodott meg az ítéletben, megfélebbezte és már akkor mindjárt azzal biztatta magát, rámutatva a király arczképére, hogy:

— Majd elengedi ő. Arvai János csakugyan kegyelmi kérvényt intézett levélalakban a királyhoz. Az érdekes levél, amely pénteken érkezett vissza, a következőképpen szól:

Tekintetes
Ferencz József
ő felségének
Bécsben.

Az új század hajnalán nagyon sokat imádkoztam a tekintetes Felsőért, hogy tartsa meg az Isten erőben, egészségben. Nem kívánok az imádságomért semmi egyéb hálát, csak azt, hogy engedje el a felség ur azt a háromhónapi súlyos börtönt, amit a gyulai törvényszék urai rám mértek.

Ez az egy alázatos kéréssem van a tekintetes urhoz, melynek teljesítését elvárva, vagyok a Felsőg hűséges alattvalója.
Én Arvai János.
molnármeztér Orosházán.

Az elítélt molnár levele eljutott Bécsbe ahonnan a kabinetiroda a következő megjegyzéssel küldte vissza:

»E levélalakú kérvény legmagasabb helyen meghallgatásra nem talált.«

Arvai János tegnap vette kezébe az elintézés, melyből szomoruan betűzgette az elutasító válasz. Binatában jelentkezett is azonnal, hogy leüli a háromhónapot, ha már a király se engedte el...

Cselédfogadás. Egy szegedi újságban olvassuk a következő apróságot:

Egyik szegedi polgár a minap kérde a kocsisától:

— Te Jóska, tudnál egy jó kocsisat?
— Tudok biz' én, ténsuram. A Kérés...

Miska.

- Megbízható?
- Az ám!
- Nem iszik?
- Nem ám!
- Tud bánni a lovakkal?
- Tud ám!
- Fél a fohérnépektől?
- Fél ám!
- No, — akkor mond meg neki, hogy — tizennégy nap múlva ide jöhet hozzám a te helyedre.

Közgazdaság.

Dohánytermelők és dohánykertészek.

A m. kir. földművelésügyi miniszter rendelkezése a dohánytermelők és a dohánykertészek közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1900. évi XXIX. t. cz. végrehajtása és az eljárási szabályok tárgyában.

Az 1900. évi XXIX. t. cz. 37. § ában, illetőleg 35. § ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. pénzügyi, belügyi és igazságügyi miniszterekkel egyetértőleg a következőket rendelem:

1. §.

Az 1900. évi XXIX. t. cz. végrehajtása körül, a mennyiben a törvény ellenkező intézkedést nem tartalmaz, megfelelően a munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. II. t. cz. végrehajtása tárgyában 1898. évi február hó 15-én 2000/eln. szám alatt kiadott rendeletnek intézkedései alkalmazandók.

2. §.

Az 1898. II. törvényzikk, továbbá az 1899. XLI. és XLII. törvényzikk, nemkülönben az 1900. XXVIII. törvényzikk s ugyancsak szintén a jelen 1900. XXIX. törvényzikk alapján kiadott munkás igazolványok azonos érvényűek; annak részére tehát, a ki bár mely törvény szerint már megszerezte igazolványát, ha dohánykertészül szerződik, új igazolványt kiadni tilos, viszont a ki mint dohánykertész szerzett igazolványt, az imént idézett törvények hatalya alá eső minden vonatkozásban használhatja ezt az igazolványt s részére másikat szereznie nem kell részére másikat kiadni tilos.

A mennyiben eddig is szokás volt az, hogy a termelő a dohánykertész részére maga adott ki «kertészkönyv»-et, a melyben a szerződés feltételei s a szerződés teljesítésének tartama alatt a dohánykertész részére kiszolgáltatott előlegek stb. bejegyeztettek, kijelentem, hogy az ilyen, a termelő által kiadott könyvecské az 1900. XXIX. törvényzikk 1. §-a értelmében a hatóság által kiállítandó munkásigazolványt (kertészkönyvet) nem helyettesítik és nem pótolják, de a hatóság által kiadott munkásigazolvány (kertészkönyv) mellett joga van minden termelőnek dohánykertészei részére ezután is ilyen (kertészkönyvet) említeni, sem a termelő, hanem az előjáróság által kiadott munkásigazolvány (kertészkönyv) értendő.

3. §.

A községi előjáróság (tanács) a törvény 8. § ának rendelkezése értelmében, a dohánytermelő és a dohánykertész között létrejött szerződésről szóló okirat másolatát az illetékes dohánybevéltő hivatalnak a szerződési okirat záradékai való ellátása után azonnal küldje meg.

Ha a dohánybevéltő hivatal arról értesíti az előjáróságot (tanácsot), hogy a felfogadott dohánykertész a termeléstől jogerős határozattal el van tiltva s a dohánytermelő a kertész elbocsátására ezen az alapon felhívott: az előjáróság (tanács) arról, hogy a dohánykertész tényleg elbocsátott-e vagy sem, a dohánybevéltő hivatalt a köztől számított 15 nap alatt értesítse.

4. §.

A termelő részéről a törvény 19 § a alapján a szerződés megszűnésekor a dohánykertész igazolványába arra vonatkozólag tett bejegyzéseket, hogy a dohánykertész hány négyszögölet mivel, a területéről osztályok szerint mennyi dohányt szállított be, s mennyi volt ennek beváltási ára, az illetékes dohánybevéltő hivatal a fél szóbeli vagy írásbeli kérelmére díjtalanul hitelesíti.

5. §.

Azon ítéletek, melyekben valamely termelő az 1900. évi XXIX. törvényzikk 31. §-ának első bekezdése alapján a 16-ik § ban megszabott tilalmak megszegése miatt vagy a 31. § második bekezdésében megállapított

kihágásáért jogerősen elítéltetett, az idézett törvény 34-ik § ára való hivatkozással, — mely szerint ily ítéletek alapján a dohánytermelési engedély az illető termelőtől elvonható, ismétlés esetén pedig elvonandó — a földművelésügyi miniszterhez az összes iratokkal együtt a termelési engedély elvonására nézve a pénzügyminiszterrel való tárgyalás megindítása végett hivatalból felterjesztendő,

6. §.

Az 1900. évi XXIX. törvényzikk alapján folytatva tett vitás és kihágási ügyekben követendő eljárásra nézve az 1898. II. törvényzikk végrehajtása tárgyában a belügyi és igazságügyi miniszterekkel egyetértőleg 1898. évi 2000/eln. szám alatt kiadott rendelkezés intézkedései alkalmazandók. Atörvény 25-ik § a értelmében a közigazgatási hatóság elé tartozó ezen ügyek minden fokozaton mindenkor soron kívül tárgyalandók és intézendők e.

Az 1900. évi XXIX. törvényzikk alapján keletkezett jogviszonyokra vonatkozó összes bejegyzések és nyilvántartások ugyanazon kezelési könyvekbe vezetendők be, amelyek az 1898. II. törvényzikk végrehajtására vonatkozó, imént idézett rendelet alapján vezetettek.

Kelt Budapesten, 1901. évi április hó 25-én.

Darányi s. k.

Sipulusz esetei.

Választási história.

Debreczen, szept. 13.

— Vannak az emberi életem pillanatok így kezdenek, — amikor a humoristát is cserben hagyja a humora, vagyis a szelid békétűrőse, amely az irodalmi kézi könyvek szerint a könnyeken át is mosolyog. Hogy mennyire igazunk van, elmondjuk egy magyar humoristának a viszontagságait.

Sipulusz — szinte látom mint nyulik szét az olvasó arca nevető vonásokba — nos tehát Sipulusz egyszer megunta, hogy örökké a humor terén arassa babérjait és felespott tragikus hősnek, azaz hogy képviselő jelöltnek a kun szent mártóni kerületben független ségi programmal. Tudta, hogy ez nem tréfa dolog, ezért már néhány nappal a választás előtt korán reggel, három órakor, megjelent Tisza Földváron, a kerület egyik döntő város kájában és az odaváló szállóban szállt. Még alig pirkadt, de megjöttének híre mégis eljutott a koresmába, hol a főkortes néhány választó körében ivott előre a képviselő jelölt tőrére.

A főkortes tudta, hogy mi a kötelessége, aített tehát a szállóba, hogy üdvözölje a jelöltet. A szállóban az egyik szoba ajtaja nyitva volt, ben pedig egy ur, aki még fehérben is nagyon tekintélyesnek látszott, mosakodott,

— O az — szólta magában a főkortes. Reszelte a torkát és belépett. Az ur ránéz, a főkortes kitarja a két karját és testvéri csókka borul az ur vállára,

— Édes, kedves barátom, kitűnő hazafink, Kossuth apánk lelkes bajnoka.

Az urnak szappanos volt a keze, de gyorsan működött. A főkortes egyszerre csak az vette észre hogy egy hatalmas, habos pofont kapott, Utánna még mint villámzapás a menydörgés, az urnak rozsdás kemény hangja regegett.

A főkortes felháborodva rohant el és félóra mulva egész Tisza Földvár tudta, hogy a

függetlenségi jelölt hírtelenk hazarohant, ak nemetül káromkodik és Kossuth kutyát emleget. Mire Sipulusz édes álmából fölébredt, a városka tele volt az ő rossz hírével, amibe ártatlanul keveredett, mert tudni kell, hogy a főkortes Sipulusz helyett egy Luszár ritmajszert ölelt meg a szállóban. Volt is elég dolga Sipulusznak, míg a főkortest megbékítette és Tisza földvár intelligenciáját megnyugtatta, hogy nem ő az a hirtelen, németül káromkodó ember. Estefelé végre el volt oszlatava mindegy félreállítás. Annnyira el volt oszlata, hogy este már eisztes társaság jelent meg a kasszaban, hogy meghalassa színlusz felolvasását. Sipulusz végig néztt a hölgyközönségen, mint egy hadvezér, a ki biztos a diadalában. Egyszerre csak feltűnik előtte, hogy a első sorban egy szék üresen áll,

— Ki fog ott ülni? — kérdezte a rendezőkől.

— X grófné, aki birtokáról jön egyenesen a felolvasásra. Sipulusz meg volt hatva. Nem szólt semmit, csak tűnődött magában, hogy mivel hálálja meg a grófné udvariasságát. Nem volt ideje gondolozni, mert nyitott az ajtó és suhogó seiyembe, drága bárszobába öltözve belépett egy előkelő magatartású, sűrűn lefátyolozott hölgy, Minden szery feléje fordul. Sipulusz hozzásiet, a karját nyujtja a hölgynek és egyenesen a rezervált főhelyre vezeti. A hölgyek körülötte nyomban felélnak

— Hogy tisztelik! — gondolta magában Sipulusz. Am egyszerre látja hogy az egész hölgyközönség büszke és biztos lépésekkel a termet elhagyta.

— Mit tettem? — kéri Sipulusz és a fejéhez kap. Most egy ur léz hozzá és ridegen tudtára adja, hogy az a hölgy, akit a főhelyre kísért, nem más, mint Tisza Földvár kaméliás hölgye,

CSARNOK.

Az uzsorás leánya.

— Regény két kötetben, —

Írt a: VITKAY ZOLTÁN.

— Második kötet. —

66.

X.

Nyoma veszett.

— Igyál drusza! mondá egyik halász a másoknak. — Ugy el vagy keserédve, mintha csak Szattyáné lennél.

— Hebehe? — kacagott fel a harmadik. — Már annyira csak nem lehet.

— De nem ám! Nem volt az tréfadolog.

— Nem bizony! Mintha csak a Tiszába dobtá volna azt a sok pénzt.

— Ugy ám! Bizonyosan nem tettset a szép asszonynak a kvártély, azért ugrott Tiszába.

— Vajjon kifogták-e valahol?

— Sohasem azt!... Ha az örvénybe jutott, nem kerül elő egyhamar.

— Szavakra a rendőrkapitány felállott s a beszélgetőkhez közeledett.

— Láttatok valamit? — kérdé.

— Mi? — sikoltzott egyik halász. — Mit láttunk volna?

— No, hát valami szép asszonyról beszéltek.

— Ajh, hiszen ez már nem ujság! Nem volt ez.
 — Hát mikor?
 A halász megjelölte az időt.
 — És Szattyánétól jött?
 — Attól kellett neki jönni, mert futott utánna s még nekünk is kiabált, hogy fogjuk meg, de a szép uri asszony nem várta ezt be. Egy hirtelen ugrással a Tiszába vetette magát.
 — Urinó volt? Jól láttátok?
 Annak kellett lenni! Szegény asszony nem jár oly ruhában.
 Hedry gróf sápadtan ziháló kebellél hallgatta a beszédet.
 — Ah, ha ő volt! — gondola el. — Kitalhetett Céliától, hogy eladta a kerítőknek.
 A rendőrkapitány nem faggatta tovább a halászokat. Intett a grófnak és hirtelen eltávoztak.
 — Lehetséges, hogy tévedek gyanumban mindazonáltal a szálát nem szabad elejtenünk! — mondá kimenet. — Ujünk koscsiba s keressük fel Szattyánét.
 Nemsokára a kerítőnő háza előtt allott meg a gyorsan haladó fogat.
 Hedry gróf és a kapitány gyorsan nyitottak be a kivilágított épületbe.
 Nehány erényéről elfeledkezett nő lépett előjük, de a kapitány rájuk rivalt:
 — Eredjete! Hol van Szattyáné, küldjétek elő!
 Hárman is futottak a vénasszony után. Végre előkerült hosszas szöszmötölések között.
 A kapitány szigoruan tekintett reá, s ha ragossan kérdé:
 — Magánál egy nő volt nemrég, ki a Tiszába ugrott, ki volt e nő?
 — Nálam? ... Mit beszél a főkapitány ur?
 — Ugyan ne hizelegjen. Azt hiszi: tévútra vezethet engem? Feleljen: ki volt e nő?
 — Hazudott, ki mondta. Nálam nem volt!
 — De igen itt volt, ne is tagadja! — lépett elő a nő, ki Amandát szökésében elősegítette.
 Szattyáné véghetetlen gyűlölettel tokin nézett reá.
 — No, látja Szattyáné, hogy gonosz szíven jár maga. Mondja el csak előtte, hogy ki volt e nő? fordult a felszólítóhoz.
 — Oh szép volt, mint egy angyal. — Elpanaszolta nekem szomorú sorsát. Valami nő esalta el férjétől s ideutazott vele. — Itt otthagya a vendéglősnél, Jánosnál. Ki aztán ötszáz forintért eladta Szattyánénak.
 — Hazudol, átkozott! — kiáltotta Szattyáné.
 De Hedry gróf, ki az eddigiokról világosan meggyőződött, hogy a tiszába ugrott nő Amandá volt, az elkeseredés legmagasabb hevével ragadta torkon a gaz kerítőnőt.
 — O volt az én imádott Amandám! ... Felelj, te gyilkos: hová tetted?
 — Jaj, jaj! ... Meg ne fojtson! ... Elszökött tőlem! ...
 — Igen, elszökött és én segitettem elő szökésében. Nem tudta: minő helyre került s mikor megtudta, kétségbeesetten sikolt szökött.
 Hedry gróf fájdalmasan felordított.
 — Megöllek gaz kerítő! — mondá.
 — En aztán kivezettem innen, mert a vénasszony épen nem volt itthon. Szerencsésen el is menekült, hanem a Tiszaparton meglátta a hazatérő Szattyáné s utánna futott. A szegény grófné inkább a halált választotta, semhogy e bünbarlangba térjen vissza. Midőn látta, hogy nincs szabadulás, beleugrott a Tiszába.

(Folyt. köv.)

Vasúti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasúti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat	Érkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.43	este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután
Debreczen—M.-Sziget				
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48	délután
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel
Szatmár-Németi	6.45 este	Gyorsvonat	8.50	este
Debreczen—Szerencse				
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	délután
Szerencs	4.01 délután	"	7.02	este
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel
Debreczen—Füzes-Abony				
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	délután
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes				
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	délután
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	"	6.18	délután
Debreczen—Tisza-Lök				
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	délután
"	4.06 délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18	délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat	Indulás	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00	reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15	délután
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel
M.-Sziget—Debreczen				
Szatmár-Németi.	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel
Szatmár-Németi.	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel
M.-Sziget.	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel
Szatmár-Németi.	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	délután
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39	délután
Szerencs—Debreczen				
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	délután
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen				
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel
N.-Léta—Vértes	8.13 délután	"	1.05	délután
Tisza-Lök—Debreczen				
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délután
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután
Füzes-Abony—Debreczen				
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	délután

Könyv-nyomdai
munkák
a legjutányosabb árakon
felvállaltatnak.

Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremre

Kitüntetve: London
1871-ben díszoklevél.

Szegeden 1876-ban
éremmel.

KUTASI IMRE

utóda

könyvnyomdája

Debreczen, Csapó-utca 9 sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyvnyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott
íveket, ét-, bor- és árlapokat, díszműveket, arany, ezüst és színnyomatban; díszes egybekelési
és látogató jegyeket. Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül,
a legjutányosabb árban eszközöltetnek. — A papír gyári árban számítatik.

Hirdetések

a legjutányosabb árszámí-
tás mellett felvétnék a
„DEBRECZENI HIRLAP”
kiadóhivatalában.

Kutasi Imre utóda
könyvnyomda tulajdonos.